

POSTANOWIENIE

Dnia 14 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **P. H.**

skazanego za czyn z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 159 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 sierpnia 2024 r.,

wniosek obrońcy skazanego

o wstrzymanie wykonania prawomocnych orzeczeń

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

- 1. wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 października 2023 r., sygn. akt II AKa 496/22, pozostawić bez rozpoznania;**
- 2. nie uwzględnić wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 4 marca 2024 r., sygn. akt II K 161/23.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt II K 63/15, rozstrzygnął o odpowiedzialności karnej siedmiu oskarżonych, w tym P. H. , którego skazał za 4 przestępstwa i po połączeniu kar jednostkowych wymierzył mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora i obrońcę oskarżonego P. H. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 5 października 2023 r., sygn. akt II AKa 496/22, zmienił wyrok

Sądu I instancji w ten sposób, że podwyższył karę orzeczoną za jeden z czynów, uniewinnił oskarżonego od popełnienia innego czynu, uchylił orzeczenie o karze łącznej oraz po połączeniu trzech kar jednostkowych wymierzył mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Nadto zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w łącznej kwocie 420 zł.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył kasacją - z pominięciem części uniewinniającej - obrońca P. H., który zarzucił rażące naruszenie prawa, mianowicie:

1. naruszenie art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. art. 437 § 1 i 2 k.p.k. poprzez nierozpoznanie apelacji obrońcy i niezawarcie w wyroku rozstrzygnięcia odnoszącego się do treści środka odwoławczego zgodnie z zakresem zaskarżenia,

2. naruszenie art. 368 § 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez nierozpoznanie wniosku obrońcy o przesłuchanie w charakterze świadka M. O., podczas gdy wniosek przedmiotowy nie został oddalony przez Sąd pierwszej instancji i nie był oparty na tych samych podstawach faktycznych, co mogło mieć wpływ na wydanie orzeczenia.

Stawiając te zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania. W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej uwzględnienie.

Po złożeniu kasacji obrońca P. H. nadesłał kolejne pisma, tym razem zawierające wniosek o wstrzymanie na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. wykonania, do czasu rozpoznania kasacji, prawomocnego orzeczenia. W pierwszym postulował wstrzymanie wykonania wyroku zaskarżonego kasacją, w drugim wyroku łącznego wydanego wobec skazanego przez Sąd Okręgowy w Częstochowie w dniu 4 marca 2024 r. w sprawie sygn. akt II K 161/23, którym orzeczono karę łączną 11 lat pozbawienia wolności. Wyrok ten, utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 lipca 2024 r., sygn. akt II AKa 248/24, objął m.in. opisany wyżej wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt II K 63/15. W obu pismach obrońca akcentował, że składa je „w związku z treścią odpowiedzi na kasację z 24 stycznia 2024 r. Prokuratury Regionalnej w Katowicach”, w drugim piśmie, że również „w związku z objęciem w/w skazania wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Częstochowie z 4 marca 2024 r. w sprawie

sygn. akt II K 161/23 (...). Zaznaczył również, że wykonanie kary objętej wyrokiem łącznym może nastąpić przed rozpoznaniem kasacji oraz że skazany „odbył już okres odpowiadający różnicy pomiędzy wysokością kary łącznej a kary orzeczonej zaskarżonym kasacją wyrokiem”, wobec czego „w/w niebezpieczeństwo odbycia w znacznej mierze wyroku, który może być uchylony jest realne”. Do drugiego pisma obrońca dołączył kopie obu wyroków, tj. wyroku łącznego i dotyczącego tego orzeczenia wyroku sądu odwoławczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W sytuacji, gdy wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt II K 63/15, zmieniony zaskarżonym kasacją wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 października 2023 r., sygn. akt II AKa 496/22, został objęty wyrokiem łącznym, wypadało uznać, że wniosek o wstrzymanie wykonania tego wyroku przestał być aktualny, wobec czego pozostawiono go bez rozpoznania. W świetle art. 532 § 1 k.p.k. obrońca mógł złożyć wniosek również o wstrzymanie wykonania wyroku łącznego wydanego wobec P. H. (jego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 października 2023 r.), jednak realia sprawy nie przemawiają za ingerowaniem w trwające postępowanie wykonawcze. Jak wyżej podano, obrońca zaznaczył, że istotną okolicznością, która skłoniła go do złożenia przedmiotowego wniosku było stanowisko prokuratora, który optuje za uwzględnieniem kasacji, to zaś cyt. „zdaje się uzasadniać twierdzenie, iż kasacja może zostać uwzględniona przez Sąd Najwyższy”. Na obecnym etapie postępowania kasacyjnego nie można zająć stanowczego w tym względzie stanowiska, jednak wstępny ogląd sprawy nie skłania do uznania, że prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji jest bliskie pewności. W szczególności nie jawi się jako bezdyskusyjna zawarta w skardze teza, że niezamieszczenie w sentencji wyroku Sądu odwoławczego zwrotu „w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy” jest równoznaczne z nierozpoznaniem apelacji obrońcy zgodnie z zakresem zaskarżenia wyroku Sądu I instancji, względnie, jak uważa prokurator, zachodzi „stan nierozpoznania zarzutów apelacji co do poszczególnych, przypisanych oskarżonemu czynów”. Zasadniczą kwestią jest, czy w grę wchodzi wada redakcyjna wyroku, czy też oskarżony faktycznie został pozbawiony kontroli instancyjnej co do skazania za niektóre (dwa)

czyny. Dla zajęcia stanowiska w tym względzie może mieć znaczenie okoliczność, że w uzasadnieniu wyroku Sąd odwoławczy odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji obrońcy (także apelacji prokuratora), zaś obrońca oraz prokurator (autor odpowiedzi na kasację), którzy uczestniczyli w rozprawie apelacyjnej nie twierdzą, że podane przez sędziego sprawozdawcę na rozprawie ustne powody wyroku istotnie odbiegają od jego pisemnego uzasadnienia. Wypada też odnotować, że w części wstępnej wyroku zaznaczono, że sprawa P. H. została rozpoznana „na skutek apelacji prokuratora i obrońcy oskarżonego”, a w sentencji zamieszczono orzeczenie o karze łącznej ze wskazaniem, że łączone są trzy kary jednostkowe, co sugeruje, iż kontrolą instancyjną objęto nie tylko skazanie za czyn, co do którego karę podwyższono.

W nawiązaniu do drugiego zarzutu kasacji skarżący twierdził, że „uchylenie ma charakter rażący i mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Wynik postępowania dowodowego mógł bowiem prowadzić do uniewinnienia oskarżonego od zarzucanego mu czynu”. Nie przeprowadził jednak wywodu, który uzasadniałby tę tezę, przy uwzględnieniu, że przedmiotowy wniosek dowodowy miał na celu ustalenie „rzeczywistych motywów”, dla których pokrzywdzony M. O. podczas przesłuchania przed Sądem I instancji zeznał, iż nie zna P. H. W szczególności nie jest jasne, jak miałyby weryfikować pogląd Sądu meriti, że określonej treści zeznania świadek złożył z obawy przed oskarżonym, ponowne przesłuchanie świadka połączone z okazaniem mu zdjęcia P. H.

Niezależnie od tego należy wspomnieć, że nawet realna perspektywa uchylecia zaskarżonego kasacją wyroku niekoniecznie musi skłaniać do wstrzymania wykonania orzeczenia. Jest tak, gdy zachodzi obawa, że dalsze wykonywanie prawomocnego orzeczenia doprowadzi do nieodwracalnego pokrzywdzenia skazanego. Będzie tak zwłaszcza w przypadku, gdy prawdopodobne jest nie tylko wydanie przez Sąd Najwyższy orzeczenia kasatoryjnego, ale też realna jest perspektywa uniewinnienia skazanego, umorzenia wobec niego postępowania, wymierzenia łagodniejszej kary, względnie skazania za czyn o mniejszej społecznej szkodliwości. Nie wydaje się na obecnym etapie postępowania, by prawdopodobieństwo wydania takiego rozstrzygnięcia, i to w odniesieniu do wszystkich czynów przypisanych skazanemu, było bardzo wysokie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[J.J.]

[ms]